

نکته‌هایی از معارف حسینی

دکتر محمد حسین مردانی نوکنده

چرا به امام حسین علیه السلام «ثار الله» می‌گویند؟

«ثار» در لغت به معنای خون و نیز طلب و انتقام گرفتن از خون کسی است که به دست دیگران کشته شده است. «ثار الله» یکی از القاب امام حسین علیه السلام است که در زیارت عاشورا به آن اشاره شده است. «ثار الله» (طلب دمه الله) به معنای کسی است که طالب خون او خداست و انتقام از قاتلین او را خداوند خواهد گرفت. یکی دیگر از معانی آن، یعنی کسی که در راه خدا کشته شود و خویشاوندان و خاندانش نیز در این راه کشته شود.

مرحوم مجلسی در شرح جمله «الوتر الموتور» چنین نوشته است: «وتر الله ای الفرد المتفرد فی الکمال من نوع البشر فی عصره الشریف او المراد ثار الله ای الذی الله تعالی طالب دمه و الموتور قتیل له، قتیل فلم یدرک بدمه؛ فردی که در راه خدا به شهادت می‌رسد با این کیفیت از تمام بشر و در عصرش منحصرأ اوست و یا مراد از آن همان ثار الله است که به معنی کسی است که طالب خون او خداوند است، و موتور به معنای کشته شدن در راه خداوند و کشته شده ای است که خونس را انتقام نگرفته باشند، بلکه فقط خداوند است که انتقام خونس را از قاتلین می‌گیرد». به عبارت دیگر ثار الله به معنای خونی است که صاحب (ولی) آن خداوند است. چنان که در مبحث قتل نیز عبارت اولیاء دم به کار می‌رود؛ در اینجا نیز ولی دم خون حسین علیه السلام و انصارش، خداوند است.

چون خون حسین علیه السلام در راه خدا و برای حفظ قرآن و تمامیت اسلام ریخته شده و خالصاً و مخلصاً لله بوده است و در نهایت درجه اخلاص با تمام وجود برای خداوند بوده است. لذا این خون و این شهیدان خدائی هستند. بنابراین انتقام آن نیز باید از طرف خداوند باشد، یا اینکه چون امام حسین علیه السلام حجت خداوند بر زمین و ولی مطلق حق بود و مردم او را کشتند و زمین را از حجت حق خالی کردند بنابراین خداوند انتقام حجتش را از قاتلین او خواهد گرفت. درباره علت انتساب این لقب به امام حسین علیه السلام می توان گفت که چون سند زیارت عاشورا قدسی است، یعنی زیارت عاشورا که زیارت امام حسین علیه السلام است از طرف خداوند به ائمه علیهم السلام رسیده است و آن را پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از جبرئیل گرفته و جبرئیل آن را از خداوند یاد گرفته است و از طریق معصومین علیهم السلام به ما آموخته اند تا آن حضرت را زیارت کنیم، بر این اساس این لقب را خداوند به امام حسین علیه السلام داده است.

